

DESCRIERE GEOGRAFICA A CARSTULUI BANATEAN

Bogdan Badescu

În cadrul arealului ocupat de Munții Banatului se dezvoltă câteva importante suprafețe carstice între care se numără cea mai largă și mai compactă zonă carstică din România. Această zonă cunoscută sub numele de sinclinoriul Resita - Moldova Nouă, are o extensie de circa 800Km² ce se suprapune peste unitățile Munților Aninei în partea de nord și Munții Locvei în partea de sud, limita dintre acestea fiind reprezentată de valea Nerei.

Zone carstice cu dezvoltări mai reduse se întind în Munții Dognecei, Almaj, Poiana Ruscaii, Tarcu, Cernei și Mehedinți.

Peisajul este caracterizat de prezența unor culmi și văi longitudinale, conforme cu structura geologică și orientate NNW-SSE. Calcarele acestei structuri sunt dispuse în sinclinale și anticlinale cu numeroase falii ce străpung până la mari adâncimi calcarele jurasice și cretacee. Frecvent, datorită proceselor de carstificare apar chei, platouri carstice cu doline și lapiezuri, pesteri și avene.

MUNȚII ANINEI - Înălțimile în zona calcaroasă sunt cuprinse între 200 și 1160m. Văiile principale sunt:

- Valea Domanului cu cele 42 de pesteri cea mai mare fiind Pesteră Izvor (503m).
- Valea Raul Mare cu 90 de cavități dintre care cele mai importante sunt: P. Gaura Turcului (1603m), Avenul din Poiana Gropii (- 236m) celebru prin mărimea sa detinând mai mulți ani recordul național de adâncime, Avenul Ceoaca Mare (-137m) , Avenul Groaznic (- 129m) .
- Valea Carasului cu afluenții Comarnic și Buhui, în care s-au format peste 400 de pesteri și avene dintre care amintim: Pesteră Comarnic (6201m) RS, Pesteră Exploratorii (5172m), Pesteră de după Cârșă (1200m) , Pesteră Liliacilor (700m), Pesteră de sub Cetate (576m) , Pesteră Tolosu (1847m) , Pesteră Popovat (1121m) RS, Pesteră Descendentă (280m) , Pesteră Buhui (6547m) .
- Valea Garlistei cu 83 de pesteri și avene majoritatea de dimensiuni reduse excepție făcând Pesteră cu apă din Cheile Garlistei (910m) și Pesteră Vidra (521m) .
- Valea Minisului impresionantă prin măreția peretilor de peste 250 m și a versanților abrupti care ajung până la 900 m unde se întinde un mare platou carstic (P-na Liciovăcea,P-na Roschi) important prin numărul mare de avene și sisteme carstice deocamdată explorate parțial.Principalele cavități sunt: Pesteră de la Captare (960m) , Avenul Padurarului (-67m) , Avenul din Poiana Roschii (-124m) , Pesteră din Poiana Plesivei (-97m) , Pesteră Zgîrieturi (~2000m).
- Valea Jitinului cu 38 de mici pesteri distincte făcând Pesteră de la Turbina cu cei peste 1000m de galerii.
- Valea Ciclovei care în partea superioară a marilor versanți are peste 40 de pesteri.
-

MUNȚII LOCVEI - culminează în VF. Corhanu Mare 735m, principalele văi sunt:

- Valea Nerei cu o lungime de 20km ce are versanți împaduriți din care se înalță peretii calcarosi cu pesteri ce nu ating 1000 m: Pesteră lui Milos (649m),Pesteră Dubova (384m),Pesteră Boiler (126m),Pesteră Gaura Porcariului (152m), Pesteră de la Fagul Împreunat (160m),Avenul Speranței (-80m).
- Valea Mare-afectată de lucrările miniere în partea inferioară dar foarte frumoasă în zona superioară unde în văile ce confluează cu aceasta se pot vizita câteva obiective speologice deosebite prin mărime, morfologie și speleoteme: Pesteră Gaura Hăducească (714m), Pesteră cu Apa din Valea Polevii (951m), Pesteră cu Lacuri din Valea Seacă (270m), Pesteră de la Padina Matei (94m).
- Defileul Dunării.Sunt pesteri puține, structurate pe nivelele cele mai interesante fiind Pesteră Gaura cu Musca(254m) și Pesteră Gaura Chindiei 2 cu o lungime de 18 m dar în care există pe peretele estic picturi rupestre.

MUNȚII DOGNECEI - altitudine maximă în Culmea Poietii 615m

Datorită metamorfozei calcarelor, procesul de carstificare a fost mult redus, limitându-se la formarea citorva doline și pesteri de mici dimensiuni

MUNȚII ALMAJULUI

- Valea Rudarica traversează o bară calcaroasă în care s-au dezvoltat câteva cavități de până la 250m.
- Valea Berzasca, impunătoare prin salbăcia și măreția ei, este caracterizată de versanți și sectoare de chei foarte abrupte în care s-au dezvoltat peste 30 de pesteri de până la 250m. precum și văi de doline, lapiezuri, izbucuri, ponoare.
-

MUNȚII POIANA RUSCAI

Ocupă un rol secundar în carstul Banatean datorită proceselor de metamorfozare ale rocilor carbonatice. Carstificarea apare în areale mici, fără forme deosebite de eroziune și coroziune.

MUNTII TARCU, CERNEI SI MEHEDINTI

Carstul acestor munti este fragmentat, si datorita ridicarilor rapide, cavitatile sunt numeroase insa de mici dimensiuni cu exceptia P. Birzoni, Avenul lui Adam, P. Soroniste, P. Alpinistilor, P. Salitrari. Caracteristica pentru zona Cerna - Mehedinti sunt marii pereti calcarosi, vaile suspendate, canioanele si cimpurile de lapiezuri in zonele fara vegetatie, izvoarele carstice cu mari debite si izvoarele termale ce traverseaza pachete de calcare.